

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 Глухівський національний педагогічний університет
 імені Олександра Довженка
 Відокремлений структурний підрозділ
 «Професійно-педагогічний фаховий коледж
 Глухівського національного педагогічного університету
 імені Олександра Довженка»

ПОГОДЖУЮ

Заступник директора з
 навчальної роботи
 ВСП «Професійно-педагогічний
 фаховий коледж
 Глухівського НПУ ім. О. Довженка»

Іван ГАВРИЛОВ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор
 ВСП «Професійно-педагогічний
 фаховий коледж

Глухівського НПУ ім. О. Довженка

Ірина БОЯРИНОВА

2025 р.

Програма практичної підготовки

Педагогічна (безвідривна)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 013 Початкова освіта

Освітньо-професійна програма: ОПП Початкова освіта, 2024 р.

Відділення дошкільної та середньої освіти

Циклова комісія професійно-педагогічної підготовки

Програму практичної підготовки укладено на основі Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження типового положення про організацію освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти та Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти» №510, Указу Президента України №64/2022 «Про проведення воєнного стану в Україні», затверджений Законом України № 2101-IX, а також з урахуванням Положення про Відокремлений структурний підрозділ «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка», Положення «Про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка», Положення «Про практичну підготовку здобувачів освіти ВСП «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського НПУ ім. О. Довженка», ОПП Початкова освіта, стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» (наказ МОН № 801 від 13.07.2021р.), професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», затвердженого і введеного у дію наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736-20, наказу Міністерства освіти і науки України від 29 серпня 2024 № 1225 Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти».

Укладачі:

Тетяна БІЛЧЕНКО, доктор філософії, спеціаліст вищої категорії, викладач фахових дисциплін Відокремленого структурного підрозділу «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка».

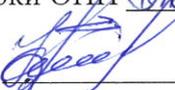
Тетяна ЮВЧЕНКО, викладач вищої категорії Відокремленого структурного підрозділу «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка»

Розглянуто і схвалено на засіданні ЦК професійно-педагогічної підготовки

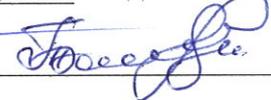
Протокол № 1 від «27» серпня 2025 р.

Голова робочої групи з розробки ОПП Тетяна БІЛЧЕНКО

Завідувач відділення

дошкільної і середньої освіти Людмила КАПЕЛЬКО

Голова циклової комісії

професійно-педагогічної підготовки Тетяна БІЛЧЕНКО

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	5
2. КОМПЕТЕНТНОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	6
3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	6
4. МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ	7
5. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	7
6. ЗМІСТ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	8
7. ФОРМИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	8
8. ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ.....	9
9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	9
10. ІНШІ ВИМОГИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ.....	13
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	14
ДОДАТКИ.....	17

ВСТУП

Педагогічна практика – важливий складник підготовки майбутніх учителів початкових класів. За час її проходження студенти мають ознайомитися із освітнім процесом у початкових класах, досвідом роботи вчителів початкових класів, Державним стандартом початкової освіти, реалізацією Навчальних програм для 1–4 класів тощо. У Концепції розвитку педагогічної освіти наголошено, що педагогічна освіта покликана забезпечити формування вчителя, здатного розвивати особистість дитини, зорієнтованого на особистісний та професійний саморозвиток і готовий працювати творчо в закладах освіти різного типу.

Практична підготовка здобувачів освіти у Відокремленому структурному підрозділі «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка» є однією із фундаментальних форм організації освітнього процесу та обов'язковим складником освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти, спрямована на завершення формування набутих компетентностей та отримання досвіду їх застосовування, оволодіння сучасними формами організації праці, обладнанням, пристроями й технологіями, ознайомлення з умовами провадження професійної діяльності.

Зміст програми практики відображає багатогранний, складний безперервний процес засвоєння організаційних, проєктувальних, дослідницьких знань, умінь і навичок, інших здатностей і розроблено згідно з освітньо-професійною програмою, навчальним планом, робочим навчальним планом і затверджено відповідно до чинної нормативної бази, а саме: наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження типового положення про організацію освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти та Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти» № 510, Положення «Про практичну підготовку здобувачів освіти ВСП «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського НПУ ім. О. Довженка».

Педагогічна практика (безвідривна) організовується у 3 семестрі в початкових класах на базі різних типів закладів загальної середньої освіти (у тому числі дистанційно), під час якої зменшується аудиторне навантаження, триває 4 тижні. У період проходження активної частини практики студенти випробовують себе у ролі помічника вчителя.

Перед початком педагогічної практики (безвідривної) проводиться настановча конференція, у роботі якої беруть участь здобувачі освіти, керівник практики, завідувач навчально-виробничих практик.

Після закінчення педагогічної практики проводиться підсумкова конференція. За результатами практики виставляється оцінка.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Метою практики є цілеспрямоване поповнення та систематизація теоретичних і практичних професійних знань здобувачів освіти у процесі вивчення особливостей педагогічної діяльності вчителя початкових класів, ознайомлення здобувачів освіти з особливостями організації освітнього процесу в період адаптації учнів першого класу до навчальної діяльності, підготовка здобувачів освіти до повноцінного перебування на посаді вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти.

Завдання практики:

- ознайомлення студента з освітнім закладом, нормативно-правовим, методичним та матеріальним забезпеченням освітнього процесу відповідно до вимог Нової української школи;
- осмислене накопичення інформації про особливості планування та реалізації освітньої діяльності вчителя початкових класів;
- визначення основних ефективних форм освітньої діяльності вчителя з учнями;
- формування діагностичних, прогностичних, організаційних та корекційних умінь студента-практиканта на основі вивчення аналогічних дій вчителя (визначати конкретні виховні завдання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей; долучатися до організації дитячого колективу на виконання поставлених завдань; визначати послідовність роботи, аналізувати ефективність використання методів і прийомів педагогічної взаємодії, застосованої вчителем, спостереження за організацією контролю, корекції та підведення підсумків освітньої діяльності);
- ознайомлення здобувачів освіти із методами та прийомами вивчення вікових та індивідуальних особливостей учнів початкових класів;
- рефлексія індивідуального цілеспрямованого спостереження та аналізу різних форм реалізації вчителем освітнього процесу в початковій школі;
- виховання стійкого інтересу до професії вчителя початкових класів, постійної потреби в самоосвіті.

У результаті педагогічної практики у майбутніх учителів мають бути сформовані компетентності.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Інтегральна компетентність - здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності, що вимагає застосування положень і методів психолого-педагогічної науки та характеризується певною невизначеністю умов, а також нести відповідальність за результати своєї діяльності в освітньому процесі.

Загальні компетентності

ЗК6 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Спеціальні компетентності

СК1 Здатність до застосування системи психолого-педагогічних знань і умінь, що є базовими для реалізації змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти.

СК2 Здатність до планування, моделювання, конструювання, проектування, організації освітнього процесу в початковій школі.

СК3 Здатність до використання відкритих ресурсів, інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі.

СК4 Здатність дотримуватись вимог нормативно-правових документів, що регламентують організацію освітнього процесу в початковій школі.

СК5 Здатність до організації та проведення педагогічної діагностики учня.

СК6 Здатність визначати мету та завдання освітнього процесу, коригувати його шляхом зіставлення проміжних результатів із запланованими.

СК7 Здатність добирати доцільні методи, засоби і форми навчання відповідно до визначених мети і завдань уроку, іншої форми навчання з урахуванням специфіки змісту навчального матеріалу та індивідуальних особливостей учнів.

СК8 Здатність до проведення формувального та підсумкового оцінювання навчальних досягнень учнів.

СК9 Здатність до відстеження динаміки та забезпечення підтримки особистісного розвитку дитини в освітньому процесі.

СК10 Здатність до активного залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

СК11 Здатність до роботи в команді з профільними фахівцями для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

СК12 Здатність до організації здоров'язбережувального, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища.

СК13 Здатність усвідомлювати особисті відчуття і почуття, управляти власними емоційними станами.

СК14 Здатність до усвідомлення потреби в саморозвитку з метою набуття додаткових професійних компетентностей.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Передумовою для проходження педагогічної практики (безвідривна) є вивчення освітніх компонентів: «Педагогіка», «Психологія», «Методика виховної роботи», «Анатомія, фізіологія та гігієна дітей шкільного віку», «Вступ до спеціальності», «Основи інклюзивної освіти» «Культурологія», «Дитяча література з основами культури і техніки мовлення», «Методика виховної роботи».

4. МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ

«Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі», «Методика навчання математичної освітньої галузі», «Методика навчання інтегрованого

курсу "Я досліджую світ", «Методика навчання іноземної мови», «Методика навчання мистецької освітньої галузі».

5. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН1 Використовувати фахову літературу та інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі початкової школи.

РН2 Дотримуватися нормативно-правових документів, що регламентують організацію освітнього процесу в початковій школі.

РН3 Планувати роботу вчителя, а саме здійснювати: календарно-тематичне планування змісту освітніх галузей, поурочне планування, планування виховної роботи, планування професійного саморозвитку вчителя.

РН4 Здійснювати педагогічну діагностику молодшого школяра.

РН5 Розуміти сутність, принципи, зміст, методи, форми та організацію процесу навчання, виховання і розвитку молодших школярів.

РН6 Використовувати в освітньому процесі методики та систему теоретичних знань з освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти.

РН7 Проводити моніторинг якості навчальних досягнень, здійснювати контроль і оцінювання учнів початкової школи.

РН8 Забезпечувати підтримку особистісного розвитку дитини в освітньому процесі.

РН9 Залучати батьків до освітнього процесу в початковій школі на засадах партнерства.

РН10 Взаємодіяти з колегами, профільними фахівцями та іншими учасниками освітнього процесу початкової школи.

РН11 Створювати безпечні, психологічно комфортні умови освітнього процесу, використовувати прийоми попередження та протидії булінгу, надавати домедичну допомогу.

РН12 Складати індивідуальну програму розвитку дитини з особливими освітніми потребами та знаходити оптимальні шляхи її реалізації.

РН13 Створювати здоров'язберезувальне освітнє середовище, зорієнтоване на особистісний розвиток молодших школярів.

РН14 Враховувати при створенні освітнього середовища індивідуальні потреби учнів.

РН15 Розуміти мету, систему цінностей та завдання професійної діяльності вчителя, та усвідомлювати свою роль (місію) як педагога початкової освіти.

6. ЗМІСТ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

1. Настановна конференція, у ході якої студенти ознайомлюються з програмою практики та особливостями її проходження у конкретному навчальному закладі.

2. Організовані зустрічі студентів із керівництвом та педагогічним колективом початкових класів закладів загальної середньої освіти.

3. Ознайомлення з основною шкільною документацією освітнього закладу, на базі якого проводиться практика (навчальний план початкової школи (закладу освіти I ступеня (або структурного підрозділу іншого закладу освіти), що забезпечує початкову освіту), річний план роботи конкретного вчителя, різні види керівної та звітної шкільної документації, особливості оформлення особових справ учнів та умов їх зберігання).

4. Спостереження та аналіз особливостей організації освітнього процесу в 1 класі в контексті вимог Нової української школи, зокрема психологічної адаптації учнів першого класу до навчальної діяльності, та дітей з особливими освітніми потребами у тому числі в умовах дистанційного навчання.

5. Ознайомлення з навчально-матеріальною базою школи та її документацією; основними напрямками освітньої роботи в початкових класах, групах продовженого дня (якщо передбачено умовами організації освітнього процесу); специфікою комплектації контингенту учнів.

6. Вивчення особливостей (шляхів) організації взаємодії вчителя початкової школи з батьками учнів (батьківським колективом) щодо психологічної підтримки, своєчасного запобігання неуспішності, відставання в навчанні учнів тощо.

7. Спостереження та аналіз уроків, проведених педагогами школи.

8. Здійснення педагогічно керованої допомоги вчителям початкових класів у проведенні освітньої роботи з учнями.

9. Допомога вчителю (вихователю ГПД) в підготовці методичного забезпечення (роздаткового дидактичного матеріалу, наочності, презентацій тощо).

10. Оволодіння студентами методами та прийомами самостійного розроблення і проведення окремих видів виховної роботи з учнями початкової школи (бесіди, вітання, щоденні новини, пізнавальні ігри, зокрема в межах ранкових зустрічей тощо).

11. Долучення практиканта до підготовки та проведення виховних заходів із наступним професійним аналізом ходу та результатів проведення.

11. Оформлення різних видів документації практики (складання індивідуального плану, підготовка аналізів освітніх заходів та звіту, складання е-портфоліо).

12. Звітування із презентацією результатів практики на підсумковій конференції. Захист практики.

7. ФОРМИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Контроль педагогічної практики здійснюється керівником практики, завідувачем відділення.

2. За педагогічну практику виставляється оцінка.

Для оцінювання педагогічної практики використовують такі методи:

- спостереження за студентами у процесі практики та аналіз якості окремих видів їх роботи;
- бесіди зі студентами;
- аналіз результатів роботи;
- аналіз документації студентів (індивідуального плану, плану-конспекту виховного заходу, ранкової зустрічі, аналізів уроків).

8. ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА

Звітна документація подається на перевірку після закінчення педагогічної практики.

1. Індивідуальний план роботи.
2. Аналіз 2 відвіданих уроків з дисциплін:
 - іноземна (англійська) мова;
 - мистецтво.
3. План-конспект 1-го тематичного виховного заходу з наочністю та фото- й відеоматеріалами. Форма виховного заходу обирається самостійно.
4. План-конспект ранкової зустрічі.
5. Добірка теле-/відео уроків, дидактичних матеріалів до уроків, виховних і позакласних заходів орієнтованих на учнів 1–2 класів, які представлені у відкритому доступі, з посиланнями на електронні ресурси, впорядкована і розміщена в е-портфоліо (у тому числі з реалізацією для навчання учнів з ООП).
6. Анкета для батьків або міні-інтерв'ю з учителем щодо психологічної адаптації учнів першого класу до навчальної діяльності.
7. Е-портфоліо до звіту.
8. Звіт.

Форми звітності студента про практику: вся документація готується в електронному вигляді і прикріплюється на окрему сторінку практики, що розміщена у Google Classroom.

У випадку не оформлення звітних документів практика не зараховується і залік не виставляється.

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

1. Ступінь сформованості професійно-педагогічних умінь.
2. Рівень теоретичного осмислення студентами своєї практичної діяльності (її мети, завдань, змісту, методик).
3. Рівень професійної спрямованості майбутніх учителів початкових класів, їх соціальної активності (інтерес до майбутньої професії, відповідальне і творче ставлення до роботи).

Таблиця 1

Таблиця розрахунку вагового коефіцієнту оцінювання практичної підготовки здобувачів освіти

№ з/п	Вид робіт (залежно від завдань та переліку звітної документації певної програми практичної підготовки)	Ваговий індекс
1	Оформлення звітної документації (індивідуальний план, звіт про проходження практики)	0,2
2	Аналіз відвіданих уроків (оформлення)	0,2
3	Виховний захід (оформлення, проведення)	0,2
4	Ранкова зустріч (оформлення, проведення)	0,2
5	Захист практики.	0,1
6	Творчий підхід до створення е-портфолію, активна участь у підсумковій конференції	0,1
Разом		1,0

Таблиця 2

Відповідність шкал оцінювання (національної та європейської (ECTS))

Оцінка EC TS	Середньо-зважений бал, що формує інтервальну шкалу	Сума балів за 100 бальною шкалою	Національна оцінка	
A	4,51-5,00	90-100	5	<p><i>Відмінно</i> - Здобувач виконав програму практичної підготовки на високому рівні, досягнув програмних результатів навчання, визначених нею, відмінно оволодів компетентностями. Звіт про проходження практики оформлений відповідно до вимог і поданий до захисту у визначений термін; звіт містить елементи новизни, має практичне значення. Здобувач оволодів навичками дослідницької роботи: збору інформації, аналізу, формулювання висновків, пропозицій; відповідь здобувача на питання членів комісії вичерпна та аргументована.</p>
	5,00	100		
	4,95	99		
	4,90	98		
	4,85	97		
	4,80	96		
	4,75	95		
	4,70	94		
	4,65	93		
	4,60	92		
	4,55	91		
4,51	90			
B	4,01- 4,50	82-89	4	<p><i>Добре</i> – Здобувач виконав програму практичної підготовки на досить високому рівні. Досягнув програмних результатів навчання та набув відповідних компетентностей. Програма практичної підготовки розкрита, але мають місце окремі недоліки неprinципового характеру; і мають місце окремі зауваження щодо оформлення звіту, індивідуального плану; здобувач на захисті продемонстрував добрі знання,</p>
	4,50	89		
	4,43	88		
	4,36	87		
	4,29	86		
	4,22	85		
	4,15	84		
	4,08	83		
	4,01	82		

зараховано

				відповів маже на всі запитання членів комісії.
C	3,50-4,00	74-81	4	<p><i>Добре</i> – Здобувач виконав програму практичної підготовки на достатньому рівні та досягнув програмних результатів навчання, визначених нею компетентностей. Мають місце окремі зауваження щодо оформлення звіту та індивідуального плану; на захисті здобувач продемонстрував достатні знання, повно та аргументовано відповів на більшість питань</p>
	4,00	81		
	3,90	80		
	3,84	79		
	3,76	78		
	3,67	77		
	3,59	76		
	3,51	75		
	3,50	74		
D	2,83-3,43	64-73	3	<p><i>Задовільно</i> – Здобувач виконав програму практичної підготовки на задовільному рівні. Досягнув програмних результатів навчання та визначених програмою практики компетентностей. Звіт про проходження практики та індивідуальний план оформлені з помилками або не в повному обсязі. На захисті здобувач продемонстрував задовільні знання при недостатньо повних і аргументованих відповідях на питання.</p>
	3,43	73		
	3,36	72		
	3,29	71		
	3,22	70		
	3,15	69		
	3,07	68		
	3,01	67		
	3,00	66		
	2,92	65		
	2,83	64		
E	2,51-2,75	60-63	3	<p><i>Задовільно</i> – Здобувач виконав програму практичної підготовки на задовільному рівні, досягнув програмних результатів навчання та визначених нею компетентностей. Звіт про проходження практики та індивідуальний план оформлені з численними помилками або не в повному обсязі, на захисті здобувач продемонстрував задовільні знання, однак при не</p>
	2,75	63		
	2,67	62		
	2,59	61		
	2,51	60		

					повних і аргументованих відповідях на питання
FX	2,00-2,5	35-59	2	не зараховано	<i>Незадовільно</i> – Здобувач не виконав програму практичної підготовки у повному обсязі. Досягнення програмних результатів навчання та визначених нею компетентностей відповідає низькому рівню. Звіт подано керівникові на перевірку з порушенням термінів; виконаний із суттєвими запозиченнями інформаційно-теоретичного матеріалу; оформлення звіту не відповідає вимогам; зміст звіту не розкрито.
F	0,00-1,99	1-34	2		<i>Незадовільно</i> – Відсутні звітна документація: звіт, індивідуальний план з практики

10. ІНШІ ВИМОГИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Завдання практичної підготовки педагогічна (безвідривна) розподіляються рівномірно, з поступовим ускладненням і відображаються в індивідуальних планах.

Індивідуальний план погоджується з керівником практики. За проведену роботу виставляється оцінка.

Практика закінчується оформленням звітної документації та обговоренням підсумків на звітній конференції в закладі освіти.

Керівник практики

1. Здійснює методичне керівництво і контроль за складанням і виконанням індивідуальних планів.
2. Проводить консультації з питання підготовки студентів до різних видів діяльності.
3. Спостерігає за роботою практикантів, аналізує проведені виховні заходи та оцінює їх.
4. Перевіряє документацію, виставляє загальну оцінку за практику.
5. Бере участь у підсумковій конференції.

Студент-практикант

1. Дотримується правил техніки безпеки правового режиму в умовах воєнного стану.

2. Відповідно до програми педагогічної практики студент складає індивідуальний план роботи.
3. Виконує всі види робіт, передбачених програмою практики.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрощук І.В., Андрощук І.П. Методика виховної роботи : навч. посібник Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2014. 320 с.
 2. Бібік Н. М. Соціалізація молодших школярів у взаємозв'язку урочної та позаурочної діяльності : методичний посібник. Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2020. 104 с.
 3. Малихін О. В., Ліпчевська І. Л. Педагогічна майстерність учителя початкових класів: візуалізація навчальної інформації в початковій школі: метод. посіб. Київ : "Вид-во Людмила", 2023. 74 с.
 4. Зубцова Ю. Є. Дидактика початкової освіти: навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 013 Початкова освіта освітньо-професійної програми «Початкова освіта». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 142с.
 5. Індивідуалізація навчання в умовах змішаної форми організації освітнього процесу у початковій школі: методичний посібник / за наук. ред. д. пед. н., проф. О. В. Малихін. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2024. 225 с.
 6. Нова українська школа: poradnik dla vchitelja / za zag. red. N. M. Bibik. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160с.
 7. Нова українська школа: poradnik dla vchitelja / za zag. red. N. M. Bibik. Київ : Літера ЛТД, 2019. 208с
 8. Пальчевський С.С. Педагогіка. Навч. посіб. 4 – те вид. Київ: Видавництво «Каравела», 2024. 496 с.
 9. Ранкові зустрічі в початковій школі : методичний посібник / The LEGO® Foundation. Запоріжжя : СТАТУС, 2023. 140 с
 10. Рейчел Паркер (Rachel Parker), Бо Ст'єрне Томсен (Bo Stjerne Thomsen). Діяльнісний підхід у школі. Дослідження інтегрованих педагогік, що ґрунтуються на ігровому діяльнісному підході та сприяють всебічному розвитку дітей початкової школи / The LEGO Foundation : Біла книга. Березень 2019.
 11. Савченко О.Я. Уміння вчитися — ключова компетентність молодшого школяра посібник; Савченко О.Я. Київ: Педагогічна думка, 2014. 176 с.
 12. Технології формування навчальних досягнень молодших школярів на засадах компетентнісного підходу : метод. посіб. / Надія Бібік, Валентина Мартиненко, Оксана Вашуленко, Наталія Листопад, Тетяна Юношева ; Ін-т педагогіки НАПН України. Відділ початкової освіти ім. О. Я. Савченко. Київ, 2023. 408 с.
- Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я., 1-2 клас. URL:<https://mon.gov.ua/staticobjects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Savchenko.pdf>
- Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я., 3-4 клас. URL:<https://mon.gov.ua/staticobjects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Savchenko.pdf>

[ramy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.3-4.Savchenko.pdf](#)

Список рекомендованої літератури (Мистецька освітня галузь)

Основна література

1. Волошенюк О.В. Методика формування умінь з медіаграмотності на заняттях з інтегрованого курсу «Мистецтво» в НУШ. Навчально-методичний посібник. О. В. Волошенюк, О.В. Чорний. Київ: Академія української преси, Центр Вільної Преси, 2020. 54 с.
2. Гнатюк М. В. Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво: навч.-метод. посіб. Ч. 1. М. В. Гнатюк. Івано-Франківськ : ЯРИНА, 2016. 196 с. : іл.
3. Гнатюк М. В. Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво. Методика навчання дітей молодшого віку: навч.-метод. посіб. Ч. 2. Івано-Франківськ, 2017. 246 с.: іл.
4. Дитяча хореографія: навч.-метод. посіб. 3-тє вид., зі змін. та доповн. Тернопіль: Мандрівець, 2016. 288 с.
5. Красовська О. О. Образотворче мистецтво з методикою викладання у початковій школі : навч. посібник. / О. О. Красовська, Львів.: «Новий Світ2000», 2020. 292 с.
6. Малицька О. В. Образотворче мистецтво з методикою навчання : навч.-мет. посіб. [для студ. вищ. пед. навч. закладів напрямів підготовки 6.010102 Початкова освіта] / О. В. Малицька. Бердянськ, 2016. 346 с.
7. Масол Л.М. Навчально-методичний посібник. Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 1-2 класах на засадах компетентнісного підходу/Л. Масол. Київ: Генеза, 2019. 208 с.: іл.
8. Масол Л.М. Навчально-методичний посібник. Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 3-4 класах на засадах компетентнісного підходу / Л. Масол. Київ: Генеза, 2020. 160 с.: іл. 4.

Методика навчання іноземної мови

Основна література

1. Карпюк О. Навчально-методичний посібник. Нова українська школа: методика навчання англійської мови у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу. 2021 р. Київ: Лібра Терра. 176 с.
2. Кміть О.В. Методика навчання англійської мови у початковій школі: Конспект лекцій для студентів спеціальності 013 Початкова освіта, спеціалізації Іноземна мова (англійська). Чернігів: ЧНПУ, 2017. 117 с.
3. Пінчук І. О. Іншомовна комунікативна компетентність учителя початкової школи: теорія та методика: монографія / за наук. ред. Л. Я. Бірюк. Черкаси: Чабаненко Ю. А., 2020. 330 с.

4. Пінчук І. О. Особливості навчання англійської мови учнів початкових класів: навчальний посібник з методики навчання іноземних мов у початковій школі / укладач Пінчук І. О. Глухів: РВВ Глухівського НПУ імені О. Довженка, 2015. 119 с.

ІНТЕРНЕТ РЕСУРСИ

1. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>
2. <https://nus.org.ua/news/mon-zminylo-typovi-programy-dlya-1-4-klasiv-nush/>
3. <https://nus.org.ua/news/opublikuvaly-typovi-osvitni-programy-dlya-1-2-klasiv-nush-dokumenty/>
4. <https://nus.org.ua/2017/08/12/rankova-zustrich-shho-tse-i-navishho/>

Орієнтовна схема аналізу проведеного виховного заходу

1. Клас, дата проведення.
2. Тема, мета заняття.
3. Завдання, що необхідно виконати.
4. Зміст матеріалу, його характеристика (цікавий, незвичайний, повчальний тощо). Доцільність його обсягу.
5. Участь здобувачів початкової ланки освіти у підготовці, проведенні цього заходу, активність, творча діяльність дітей.
6. Використання різних форм і методів проведення заняття. Доцільність, ефективність даного вибору.
7. Як оцінювалась робота учнів?
8. Чи були використані ігрові ситуації, ігри, змагання?
9. Які додаткові джерела інформації були запропоновані учням? (Журнали, енциклопедії, книги, альбоми тощо).
10. Яка наочність використана? Яким чином оформлене приміщення?
11. Які види творчої діяльності були реалізовані?
12. Загальна самооцінка проведеного виховного заходу з предмета. Планування роботи з усунення помилок у майбутньому.
13. Загальні висновки, рекомендації, пропозиції щодо проведення таких заходів.

Схема загального аналізу уроку

I. Цілеспрямованість уроків.

1. Визначити тему уроків, місце уроку в тематичному циклі, тип уроку.
2. Визначити цілі уроку: практичні, виховні, загальноосвітні, розвивальні.
3. Встановити відповідність поставлених цілей типу уроку та його місця в календарному плануванні.

II. Структура та зміст уроку.

1. Зафіксувати етапи уроку в їх послідовності.
2. Установити відповідність прийомів навчання основним цілям уроку.
3. Оцінити раціональність співвідношення дидактичних вправ.
4. Назвати допоміжні засоби навчання, що використовувались, оцінити їх доцільність та ефективність.
5. Визначити розвивальну, виховну, освітню, практичну цінність матеріалу гурткового заняття, їх відповідність віковим інтересам учнів.

III. Активність учнів на уроці.

1. Визначити основні форми взаємодії вчителя та учнів, їх місце (на якому етапі, для виконання яких завдань) та ефективність.
2. Назвати прийоми стимулювання розумової активності учнів.

IV. Мовленнєва поведінка вчителя.

1. Визначити відповідність мовлення учителя мовній нормі, його адаптованість до рівня мовної підготовки учнів.
2. Визначити ступінь володіння висловами класного вжитку.
3. Оцінити чіткість і доступність формулювання учителем завдань для учнів.

V. Результативність уроку.

1. Підсумувати те, чого навчились учні на уроці.
2. Визначити відповідність рівня сформованості навичок і вмінь поставленим цілям.
3. Оцінити об'єктивність і мотиваційний потенціал фідбеку уроку.

**Спостереження та аналіз уроку (НУШ)
з мистецької освітньої галузі**

Дата _____ Клас _____ Урок _____ Кількість учнів _____

ППП вчителя _____

Тема уроку: _____

Тип уроку _____

Мета

уроку: _____

<i>Критерії</i>	<i>Висновки</i>
1. Мобілізуючий початок уроку (організація учнів).	
2. Підготовка освітнього середовища (навчальні матеріали та їх організація до уроку).	
3. Забезпечення дидактичним та роздатковим матеріалом, якість та зміст підготовлених презентацій.	
4. Темп уроку, мова вчителя.	
5. Гігієна розумової праці.	
Формування предметної компетентності	
6. Змістова лінія «Художньо-практична діяльність» (формування умінь застосовувати різні виражальні засоби для творення художніх образів, імпровізування та естетичного перетворення довкілля, а також формування уявлень про можливість і способи впливати на емоційний стан завдяки мистецькій діяльності)	
7. Змістова лінія «Сприймання та інтерпретація мистецтва» (формування умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати, оцінювати мистецтво, виявляючи до нього емоційно-ціннісне ставлення, а також формування уявлень про можливість і способи впливати на свій емоційний стан завдяки сприйманню творів мистецтва)	

Додаток Д

Спостереження та аналіз уроку в 1-му класі

Мета спостереження: забезпечення умов для успішної адаптації першокласників до навчання в школі.

Предмет _____

Дата _____

Вчитель _____

Кількість учнів _____

Тема уроку _____

Мета

уроку _____

<i>Критерії</i>	<i>Висновки</i>
Організаційний момент, готовність учнів до уроку.	
Забезпечення мотивації навчальної діяльності, її доцільність та ефективність.	
Психологічна атмосфера уроку. Стиль спілкування вчителя з дітьми.	
Дотримання принципів доступності, послідовності у викладі навчального матеріалу.	
Врахування психологічних особливостей шестиліток (використання ігрових методів та прийомів, зміна видів діяльності, тривалість окремих етапів уроку, фізкультхвилинка).	
Використання наочності, її якість та ефективність використання. Використання технічних засобів, їх доцільність.	
Врахування вчителем індивідуальних особливостей дітей.	
Оптимальність темпу уроку та навчального навантаження.	
Створення ситуації успіху, позитивне прогнозування діяльності дітей.	
Активність дітей	
Наявність в учнів ознак дезадаптації (втомлюваність, нестійкість уваги, дезорганізована поведінка, низький рівень емоційно-вольової готовності, несформованість дрібних м'язів руки).	

Рекомендації

Анкета для батьків першокласників

Мета: З'ясувати особливості перебігу адаптаційного періоду дитини та визначити ефективність домашньої психологічної підтримки.

Виберіть один або більше варіантів відповіді

I. Адаптація до шкільного режиму та діяльності

1. Чи охоче Ваша дитина збирається до школи вранці?

1. Завжди охоче. / 2. Здебільшого охоче. / 3. Іноді, за настроєм. / 4. Неохоче, доводиться вмовляти. / 5. Важко сказати.

2. Як змінився режим сну Вашої дитини після початку навчання?

1. Режим не змінився. / 2. Дитина стала лягати спати раніше. / 3. Дитина стала лягати спати пізніше. / 4. Дитина стала більш тривожною, має проблеми зі сном.

3. Чи відчуваєте Ви, що Ваша дитина надмірно втомлюється від шкільних занять?

1. Ні, дитина бадьора. / 2. Втомлюється помірно. / 3. Часто втомлюється, стала дратівливою. / 4. Втома дуже сильна, постійно сонна/млява.

4. Чи змінилося ставлення дитини до навчання/домашніх завдань за перші місяці?

1. Ставлення позитивне, цікавість зростає. / 2. Ставлення рівне, без великих змін. / 3. З'явилася байдужість або небажання. / 4. Постійно відмовляється від завдань, протестує.

II. Взаємодія з однолітками та вчителем

5. Як складаються стосунки Вашої дитини з однокласниками?

1. Дитина легко знайшла друзів. / 2. Є 1-2 друга. / 3. Дитина тримається осторонь, майже не спілкується. / 4. Виникають часті конфлікти.

6. Чи розповідає дитина про вчителя та шкільне життя?

1. Розповідає детально, ділиться емоціями. / 2. Розповідає лише після прямих запитань. / 3. Розповідає неохоче, коротко. / 4. Майже нічого не розповідає.

7. Чи звертається дитина по допомогу/пораду до вчителя, коли стикається з труднощами?

1. Так, активно. / 2. Зрідка. / 3. Ні, боїться або соромиться. / 4. Не знаю.

III. Психологічна підтримка вдома

8. Скільки часу на день Ви приділяєте невимушеному спілкуванню з дитиною (без перевірки уроків)?

1. Більше 30 хвилин. / 2. 15-30 хвилин. / 3. До 15 хвилин. / 4. Практично не спілкуємося, окрім організаційних моментів.

9. Які емоції Ви найчастіше висловлюєте щодо шкільних справ дитини?

1. Радість, схвалення, гордість. / 2. Спокій, інтерес. / 3. Занепокоєння, хвилювання. / 4. Роздратування, невдоволення.

10. Як Ви реагуєте на помилки дитини під час виконання шкільних завдань?

1. Заохочую спробувати ще раз, пояснюю. / 2. Спокійно виправляю помилку. / 3. Висловлюю незадоволення. / 4. Роблю завдання за дитину, щоб уникнути помилок.

11. Чи запевняєте Ви дитину в тому, що Ви її любите та підтримуєте незалежно від її оцінок та успіхів?

1. Так, постійно. / 2. Зрідка. / 3. Ні, не вважаю це необхідним.

12. Чи має дитина можливість у вихідні дні повноцінно відпочити від будь-яких навчальних занять (додаткові гуртки, підготовка до школи тощо)?

1. Так, завжди. / 2. Більшість часу відпочиває. / 3. Навчальні заняття займають значну частину вихідних. / 4. Немає повноцінного відпочинку.

IV. Побаження та додаткова інформація

13. Що, на Вашу думку, найбільше допомагає Вашій дитині адаптуватися до школи? (Відкрите запитання)

14. Яка інформація чи допомога від школи (психолога, вчителя) була б для Вас найбільш корисною на етапі адаптації? (Відкрите запитання)

Рекомендації щодо використання

Анонімність: Наголосіть на анонімності анкети, щоб отримати максимально чесні відповіді.

Аналіз: Зверніть особливу увагу на відповіді, які свідчать про високу тривожність, швидку стомлюваність, відсутність спілкування та домінування негативних емоцій з боку батьків (запитання 3, 4, 9, 10). Саме ці аспекти потребують психологічної корекції та підтримки.

Додаток Ж

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка
Відокремлений структурний підрозділ
«Професійно-педагогічний фаховий коледж
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка»

ЗВІТ
студента (-ки) ІІ курсу 21 ПО групи
спеціальності 013 Початкова освіта

(ПІБ)
який (яка) проходив (-ла)
практику педагогічну (безвідривну)

(місце проходження практики)

з _____ по _____ 202____ р.

1. Загальні положення:

Мета практики:

Завдання практики:

База практики:

Термін проходження:

Нормативна база закладу освіти

Особливості організації освітнього процесу

2. Характеристика класу із зазначенням кількості та віку дітей.**3. Дата, тематика проведених виховних заходів, ранкової зустрічі.****4. Аналіз професійних компетентностей, яких набув студент під час практики.****5. Особисті враження студента-практиканта та самоаналіз проведеної роботи.****6. Пропозиції щодо поліпшення організації та проведення практики.**

Звіт пишеться відповідно до змісту діяльності студента та індивідуального плану роботи.